

Jászsági származású képzőművészek, akik egykoron leheles diákok voltak

A Lehel Vezér Gimnázium falai között mindenki szívesen nézegeti a végzett diákok tablófotóit, keresgélve ismerős arcot vagy nevet. Sok olyan arccal vagy névvel is találkozhatunk azonban, akik diákként vagy tanárként öregbítették szeretett alma máterünk hírnevét. Bizonyára mindenkinek első hallásra olyan nevek jutnak eszükbe, akik a mai közélet ismert szereplői, így például Rubint Réka. Most mégis azokat az ismert vagy kevésbé ismert személyeket szeretném bemutatni, akik a képzőművészet terén bontakoztak ki, de a Lehel egykori növendéke vagy pedagógusaként is illik megjegyeznünk nevét.

Akantisz Viktor 1864. december 08-án született Jászfényszarun. Festő, író és bibliográfus. A gimnáziumot Jászberényben végezte iskolánkban. Később jogi és bölcsészeti egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Külföldi tanulmányok után 1919 őszén a Magyar Nemzeti Múzeum könyvművészeti előadója lett, ahol 1929-ig, nyugdíjba vonulásáig dolgozott. Hosszabb ideig mint író és grafikusművész tartotta fenn magát. Több cikke jelent meg a Természettudományi Közlönyben és az Új Időkben, névtelen regényfordításait pedig budapesti napilapok közölték. A Todoroszku Gyula nemzeti könyvtár harmadik legnagyobb adományozójaként tartják számon. Különös egyéniség, autodidakta és ezermester, író, bibliográfus, grafikus, festő, könyvrestaurátor és könyvkötő volt. Magát elsősorban művésznek érezte, akinek nem jutott osztályrészül a kellő elismerés. Jóformán egész Nyugat-Európát bejárta s a nyugati világnyelveket többé-kevésbé elsajátította. Akantisz Viktor 1943-ban hunyt el.

Benke László 1903. június 06-án született Jászberényben. Táblakép- és templomfestő, restaurátor. Művészeti tanulmányait a budapesti Képzőművészeti Főiskolán kezdte, majd 1934-ben az Iparművészeti Főiskola díszítőfestő szakán végzett, ahol mesterei Sándor Béla, Szentiványi Gyula, Haranghy Jenő voltak. 1933-ban végigjárta Olaszországot, ahol tempolomok falfestésének fresco és secco technikáit tanulmányozta. A díszítőfestő munkái mellett számtalan táblaképet festett. Tagja volt az 1936-ban megalakult Jászberényi Nyolcak csoportjának. 1952-től rendszeresen vett részt a Szolnok megyei téli és nyári tárlatokon. 1944-45-ben tanított iskolánkban. Tagja volt a Művészeti Alapnak, a Képző – és Iparművészek Szövetsége Közép-magyarországi Területi szervezetének. 1977-ben volt első önálló kiállítása. Táblaképein főleg a Jászság tájait, tanyavilágát jelenítette meg, és kitűnő portrékat is készített. 1933-ban kapott elsőként templom-restaurálási megbízást a jászberényi Szentkúti templomban, melyet később több is követett. Működési területe elsősorban az egri egyházmegye volt. 1983. szeptember 28-án hunyt el Jászberényben. Iskolánk folyosóját járva szemünk elé kerül az egyik legkülönlegesebb tabló. Benke László ugyanis kézzel készítette el a tanárok és diákok portréit. Élethű képei fotószerűen örökítették meg a végzősök vonásait.

Benke László fia, **ifj. Benke László** is leheles volt egykoron. A jászberényi születésű rajztanár 1961-ben érettségizett. Felvételt nyert az egri tanárképző főiskolára, amelyet 1966-ban végzett el. 1981-ben a MKF-en végzett, ahol mesterei voltak Bráda Tibor, Patay László és Balogh Jenő. Édesapja, Benke László mellett több templomfestési munkában segédkezett. Természetelvé, a látványból táplálkozó táblaképeket fest. A Nagyboldogasszony Két Tannyelvű Katolikus Általános Iskolában volt rajztanár nyugdíjazásáig.

Bertalan Albert festő 1899. szeptember 21-én született Jászberényben. Gimnáziumi tanulmányait végezte iskolánkban, majd a Szolnoki és a Nagybányai Művésztelepen Fényes Adolfnál, Iványi-Grünwald Bélánál és Réti Istvánnál tanult. 1924-ben Párizsba ment, ahol gyűjteményes kiállítást rendezett, melyet több is követett. Később Budapesten működött. Tagja volt a Paál László Társaságnak, 1928-tól az Új Művészek Egyesületének. Korai művein impresszionista, olykor szürrealista nyomokat lehet felfedezni, későbbi képein a neoimpresszionizmus jegyei lelhetők fel. Portrékat, tájképeket, csendéleteket festett, és allegorikus gondolatokat fogalmazott meg. 1957-ben hunyt el Párizsban.

Gecse Árpád 1900-ban született Alattyánon. Festőművész, szobrászművész. A jászberényi főgimnázium növendéke volt, majd a Képzőművészeti Főiskolán Balló Edénél és Rudnay Gyulánál tanult. A főiskola után rendszeresen a Jászapáti Művésztelepen dolgozott Vágó Pál és Bosznay István tanítványaként. Járt, Ausztriában, Olaszországban, művészi tudását, 1925-ben Velencében Vincenzo di Stefani mester mellett fejlesztette tovább. Észak-Európában további tapasztalatokat gyűjtött. 1927-től a Szolnoki Művésztelep tagjaként dolgozott együtt Fényes Adolffal és Zádor Istvánnal. Kis faluját tiszta szívéből szerette, ragaszkodott a családi fészekhez, örökre hű maradt a Jászsághoz. Talán ezért is nevezték a "Jászság festőjé"-nek, annak az embernek, aki az alföldi táj és az alföldi emberek szerelmese volt. Örökre hű maradt a Jászsághoz. Oltárképeket festett a jászberényi Szentkúti templomnak, és Madonna-szobrot az alattyáni templom részére. Szülőfalujában élt és halt meg, ahol közéleti szerepet is vállalt. Hosszú élete alatt 1500 alkotásáról tudunk, amelyből csaknem 1400 db gazdára is talált. Olajfestményei szerte az országban és a világban – múzeumokban megtalálhatók. Hosszú élete alatt 1500 alkotásáról tudunk, amelyből csaknem 1400 gazdára is talált.

Kugler Erika tanár 1968-ban született Jászberényben. 1986-ban érettségizett iskolánkban. 1997-ben végzett Nyíregyházán a Bessenyei György Tanárképző Főiskola rajz szakán. 1999-től tagja a Hamza Stúdióknak. 2001-ben kezdte meg tanulmányait a Magyar Iparművészeti Egyetem textil szakán. Biblikus, misztikus, keleti vallási szimbolikával kapcsolatos meditatív képeket, textileket készít.

Nagyné Koncz Éva: 1954. december 22-én született Jászberényben. Festő, grafikus, tanár; óvónőként dolgozik. Az 1970-es évektől részt vett a Déryné Művelődési Központ Képzőművészeti szakkörében, majd a 80-as évektől nyári alkotótelepeken képezte magát Buna Konstantin és Szemadám György festőművészek irányításával. Rajztanári diplomát a Bessenyei György Tanárképző Főiskola rajzszakán szerzett, ahol Nagy Lajos volt mestere, majd 2001-ben a MIE-n végzett. Kiváló eredményeket ért el a Képzőművészeti tehetséggondozás területén az óvodáskorú gyermekekkel. Egyik alapító tagja és vezetője a Berényi Műhelynek, akikkel rendszeresen kiállít. Alkotásait a környező világ látványai határozzák meg. A hagyományos műfajokban létrehozott munkáiban előnyben részesíti a pasztellt, mint festészeti eszközt.

Sáros András 1912. október 18-án született Kürtön. Festő. 1932-től a budapesti Iparművészeti Iskolába, majd Szőnyi István szabadiskolájába járt. 1938-ban a Magyar Képzőművészeti Főiskolán mesteri Glatz Oszkár és Rudnay Gyula. 1945-68-ig a jászberényi Lehel Vezér Gimnázium rajztanára volt, majd 1976-ig a Jászberényi Tanítóképző Főiskola rajz tanszékének tanszékvezető tanáraként dolgozott. Fiatalkori munkái közül kiemelkedő jelentőségű Hadifogoly vázlatkönyve. Festői szemléletét az Alföld festészeti hagyományai határozták meg. Egyszerű, nem túl széles színskálát használt, nincs éles különbség akvarell- és olajfestményei között. Utóbbiakon is őrzi az oldott frissességet. 2001-ben a jászberényi főiskola Zirzen Janka kollégiumában Sáros András Kiállító Termet avattak.

Thorma János 1870. április 24-én született Kiskunhalason. Festő. 1871-1884-ig Jászberényben élt, és a helyi gimnáziumban folytatta tanulmányait. A Nagybányai Művésztelep egyik alapítója és jellegzetes mestere. A Mintarajziskolában Székely Bertalannál tanult, majd 1888-ban Münchenben a Hollósy-körhöz kapcsolódott. 1892-ben Párizsban a Julian Akadémián tanult. Ebben az évben festette az első jelentős képét, a Szenvedőket. A kép jól példázza a fiatal Thorma finom naturalizmusát, a zolai és a Bastien-Lepage-i naturalizmus hatását. A millenniumi kiállításra festette fő művét, a rendkívüli aprólékossággal készült Aradi vértanúkat, amelyet témája miatt nem engedtek bemutatni. Részt vett a Nagybányai Művésztelep megalapításában, melynek végig leghívebb tagja marad.

Velkeiné Pócz Ilona szeretett tanárnőnk 1957-ben született Jászberényben. Festő és gimnáziumunk

tanára. 1971-től vett részt a Sáros András által vezetett rajzsakkörben, később Buna Konstantin alkotótáborában. Az egri tanárképző főiskolán Lóránt János Demeter volt a mestere. A jászberényi Lehel Vezér Gimnáziumban az iskolagalériában évente 7-8 kiállítást szervez. 1999-ben elvégezte a MIF vizuális kommunikáció szakát. A Berényi Műhely egyik alapító tagja, akiknek kiállításain rendszeresen részt vesz. Leginkább az akvarellt kedveli, de dolgozik olajjal, pasztellel, készít rézkarcot és tűzzománcot is. A realizmusba gyökerező festészetének gyakori témája a természet és az ember.

A gyűjtemény persze korántsem teljes, de azok számára, akik érdekesnek találták ezt a kis összefoglalót, talán épp itt az ideje nyitott szemmel járni a folyosón, hátha sikerül rábukkanni a felsorolt nevekhez tartozó tablófotókra is.

Farkas-Gattyán Adrienn Zóra